

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/128/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117200506
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2117200506.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v právnej veci žalobkyne: Z. G., narodená XX. G. XXXX, bytom H. U., F. XXX/XX, zastúpenej advokátkou: JUDr. Lucia Juršíková, Žilina, Jura Hronca 3415/4, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, Bratislava, Vajnorská 55, o 315,68 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 7. februára 2018 č. k. 19 C 2/2017 - 66, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť sumu 315,66 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 5. novembra 2016 do zaplatenia a v časti náhrady trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 315,66 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 5. novembra 2016 do zaplatenia. V zostávajúce časti konanie zastavil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 442 ods. 1, § 517 ods. 1, 2, § 563, § 822, § 823 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení do 1. februára 2013. Vecne zdôvodnil, že v konaní nebola sporná poistná udalosť, predstavujúca poškodenie domu, ktorá bola likvidovaná na základe poistnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou a Trnavskou vodárenskou spoločnosťou, a. s. (škodca a poistený). V predmetnom spore sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej ako poistiteľovi škodcu, doplatenia rozdielu medzi skutočne vynaloženými nákladmi na opravu veci (rodinného domu) a výškou poskytnutého poistného plnenia žalovanou, ktorá bola sporná. Žalobkyňa predložila faktúru, ktorou boli vyúčtované vykonané stavebné práce a dodávky v celkovej výške 3.124,44 eur, pričom žalovaná poskytla žalobkyni poistné plnenie len do výšky 2.808,78 eur (výšku škody stanovila sumou 3.023,81 eur, od ktorej odpočítala žalovaná amortizáciu opravy stien a stropov v rozsahu 30 %). V zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 O. z. sa uhrádza skutočná škoda, preto náhrada škody v peniazoch musí zohľadňovať všetky prostriedky, ktoré poškodený vynaložil na opravu poškodenej veci. Žalovaná predmetnou faktúrou zaplatila za opravu sumu 3.124,44 eur, avšak ňou zohľadnené opotrebenie stien a stropov nemá žiadnu oporu v zákone. Na podporu svojej argumentácie súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 63/2014, podľa odôvodnenia ktorého, aby výklad zákona smeroval k spravodlivému výsledku, musí náhrada škody poskytnutá v peniazoch zohľadňovať všetky prostriedky, ktoré poškodený vynaložil na opravu vozidla. Takzvané zhodnotenie vozidla je poškodenému vnútené, nezavinil si ho sám a preto ho nemožno znevýhodňovať tým, že sa na neho presunie bremeno úhrady časti škody, ktoré mu spôsobil

niekto iný, porušením právnych predpisov. Žalovanej bola preto uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 315,66 eur, predstavujúcu rozdiel medzi skutočnou výškou škody 3.124,44 eur a žalovanou poskytnutou sumu 2.808,78 eur. Žalobkyni vzniklo právo aj na zaplatenie úrokov z omeškania, z dôvodu omeškania žalovanej s plnením dlhu (žalovaná bola žalobkyňou vyzvaná na zaplatenie žalovanej sumy v lehote do 4. novembra 2016, preto úroky z omeškania boli priznané od 5. novembra 2016 do zaplatenia). Podľa § 145 ods. 2 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskoršieho predpisu) súd prvej inštancie rozhodol o čiastočnom späťvzati žaloby v časti o zaplatení istiny 0,02 eur s príslušenstvom, z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby v uvedenej časti (súhlas žalovanej nebol potrebný, pretože k späťvzatiu žaloby došlo skôr než sa začalo pojednávanie). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP, v dôsledku ktorého žalobkyni bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %, ako plne úspešnej strane v spore. O výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila existenciou vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa žiadnym dôkazným prostriedkom hodnoverne nepreukázala skutočnú výšku škody. Žalovaná s poukazom na ustálenú judikatúru zastáva názor, že na vznik skutočnej škody, predstavujúcej úbytok v majetkovej sfére poškodeného, nestačí iba vystavenie faktúry. Žalobkyňa v tomto smere neunesla bremeno tvrdenia, ako ani dôkazné bremeno, pretože z jej strany nedošlo k určeniu výšky skutočnej škody správne. Ide o otázku, ktorá nie je otázkou právnou, ale odbornou. Pri náhrade škody bola žalovaná povinná zohľadniť ustanovenie § 443 O. z., teda prípadné opotrebenie v dôsledku používania veci, ktorá nebola nová. Faktúra je náležitou záväzkovoprávneho vzťahu a výsledkom dohody medzi opravcom a majiteľom veci. Skutočná škoda predstavuje reálny výsledok medzi existenciou protiprávneho aktu a príčinnou súvislosťou v objektívnom svete, prejavujúcim sa úbytkom na hodnote či zmenšením majetku. Náhrada skutočnej škody predstavuje majetkovú hodnotu, ktorú je treba vynaložiť na uvedenie veci do predchádzajúceho stavu, teda stavu po zohľadnení pozitívnych výsledkov opravy. Podľa názoru žalovanej konanie má aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to nedostatočné odôvodnenie. Odôvodnenie rozsudku je dôležitým predpokladom jeho preskúmateľnosti, ktorej skutočnosti prikladá veľký význam v mnohých svojich rozhodnutiach Ústavný súd Slovenskej republiky, ďalej len „ÚS SR“ (II. ÚS 410/06, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal dostatočne s argumentáciou žalovanej a neodôvodnil postačujúco spôsob určenia rozsahu a konkrétny výpočet výšky náhrady škody. V rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je podľa názoru žalovanej nepreskúmateľné. V zmysle ustálenej judikatúry je uvedená vada porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces (ktoré právo zaručuje okrem Ústavy SR aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“ sp. zn. 4 Cdo 171/2005, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Toria c/a Španielsko, séria A, č. 303/A), Komisie (stanovisko vo veci E.R.T; c/a Španielsko) a Ústavného súdu SR (I. ÚS 226/2013) je treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. V odôvodnení rozhodnutia absentujú zásadné otázky, ktoré boli predmetom konania a tak nie je možné určiť, na základe akých dôkazov a skutočností dospel súd prvej inštancie k rozhodnutiu. Mal pritom jednoznačne vyjadriť spôsob určenia, výpočtu náhrady škody, ako aj jednotlivé hodnoty, prípade akými dôkazmi ich mal preukázané a prečo tvrdenia žalovanej o dôkaznej núde žalobkyne neboli opodstatnené.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Súdu prvej inštancie predložila ako dôkaz o výške skutočnej škody faktúru 07/2016, ktorou bola stanovená skutočná výška opravy poškodení spôsobených poistnou udalosťou (3.124,44 eur). Znalec v expertnej správe predloženej žalovanou vychádzal práve z predbežnej kalkulácie prác a dodávok opravy rodinného domu od spoločnosti MM stavebné práce (ktorá následne vystavila aj

faktúru) vo výške 3.023,81 eur, ktorú žalovanej predložila práve žalobkyňa. Žalovaná tak nerozporovala predbežnú kalkuláciu, neocenila nehnuteľnosť a v expertnej správe neurčila skutočnú výšku škody. V dôsledku toho žiadnym spôsobom nerozporovala predbežnú sumu skutočnej škody, ktorá sa po oprave rodinného domu navýšila na sumu 3.124,44 eur. Žalobkyňa preto dôkazné bremeno uniesla a hodnoverne preukázala skutočnú výšku škody. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3 M Cdo 6/2010 konštatoval, že okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, upravujúcej sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma potom určuje rozsah dôkazného bremena. Žalovaná nie je procesným subjektom, ktorého by sa procesné povinnosti netýkali. Pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť relevantné skutočnosti a na preukázanie svojich tvrdení musí označiť dôkazy. Žalobkyňa predložila žiadosť o prehodnotenie likvidácie škodovej udalosti zo dňa 13. septembra 2016. Splnila si tak povinnosť strany konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaná, ktorá nesúhlasila s výškou tvrdenej skutočnej škody, nepreukázala akým spôsobom dospela k tvrdenému opotrebeniu vo výške 30 %. Na preukázanie svojho tvrdenia neoznačila žiadne dôkazy. Nesplnila si preto svoju procesnú povinnosť, dôsledkom čoho je neunesenie bremena tvrdenia ako i dôkazného bremena. V odpovedi (na výzvu súdu zo dňa 30. októbra 2017) žalobkyňa žalovanú vyzvala, aby predložila súdu prvej inštancie dôkazy preukazujúce, na základe akých skutočností dospela k výške opotrebenia v rozsahu 30 %. Žalovaná ale žiadnym spôsobom nereagovala, takúto možnosť nevyužila ani na súdnom pojednávaní dňa 7. februára 2018. Okrem odporu proti platobnému rozkazu, v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdenia žalobkyne neboli rozporované. Naviac v expertnej správe na strane 5 odsek 3 sa uvádza vyčíslenie nákladov na opravu v nových cenách a vyčíslenie skutočnej výšky škody, pri ktorej bolo v súvislosti s opravou stien a stropov uvažované s primeraným opotrebením. V tejto tabuľke teda bola určená skutočná výška škody, bez opotrebenia v rozsahu 30 %, sumou 3.023,81 eur, ktorú predložila žalobkyňa ako predbežnú kalkuláciu prác a dodávok opravy rodinného domu. Žalovaná tak s uvedenou sumou súhlasila a keďže sa jednalo o predbežnú kalkuláciu, nepriamym spôsobom súhlasila aj so škodou, ktorá bola vyčíslená konečnou faktúrou č. 07/2016. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol všetky listinné dôkazy, v odsekoch 13 až 17 zdôvodnil, čo považoval v danej veci za sporné a čo nie. Za spornú považoval výšku škody, ktorú odôvodnil ustanovením § 442 ods. 1 O. z.. Škodu predstavovala suma vyúčtovaná faktúrou č. 07/2016, a to 3.124,44 eur. Súd prvej inštancie sa pritom vysporiadal i s otázkou amortizácie, teda opotrebenia stien a stropov. Právne argumentoval aplikovaním právneho názoru vysloveného vyšším súdom, s ktorým sa stotožnil. Súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní riadil dôkazmi, ktoré mu boli predložené, pričom zo strany žalovaného bola predložená len expertná správa o zodpovednostnej škode spoločnosti Trnavská vodárenská spoločnosť, ktorá sa aj tak odvíjala od dôkazov predložených žalobkyňou. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí vyjadril k zásadným otázkam predmetného konania, určil na základe akých dôkazov dospel k svojmu rozhodnutiu a tieto dôkazy riadne označil. Splnil si tým svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 8 C 320/2007, ktorý sa vo svojej argumentácii opieral o nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 2221/07, ktorým bola revidovaná doterajšia rozhodovacia prax všeobecných súdov, pokiaľ ide o určenie výšky škody na poškodenom (použitom) motorovom vozidle. V dôsledku opravy, ktorou bude vozidlo uvedené do pôvodného stavu, nedôjde k jeho zhodnoteniu, naopak hodnota havarovaného, aj keď opravovaného, vozidla bude na trhu nižšia. Ak sa za škodu považuje ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, jej výška je daná rozdielom medzi majetkovým stavom poškodeného pred a po poškodení. Rozsah náhrady škody musí zohľadniť výšku všetkých potrebných prostriedkov, ktoré bol poškodený nútený vynaložiť na obnovenie pôvodného majetku, v uvedenom prípade na opravu vozidla tak, aby bolo z technického hľadiska rovnako prevádzkyschopné ako pred škodovou udalosťou. Pokiaľ obnovenie do pôvodného stavu nie je možné vykonať inak ako použitím náhradných dielov, oprava bola vykonaná účelne a smerovala iba k odstráneniu škodovej udalosti. Nie je možné prenášať povinnosť k úhrade nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu na poškodeného a neodôvodnene ho znevýhodňovať voči škodcovi. V prípade havarovaného vozidla, aj keď opraveného novými dielmi, je jeho skutočná hodnota vždy nižšia ako pôvodná hodnota použitého nehavarovaného vozidla. Poškodenému bolo tzv. zhodnotenie vozidla protiprávnym konaním niekoho iného vnútené. V právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel chovania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok postavený. Riešenia, ktoré sa priečia požiadavke rozumného usporiadania vzťahov, sú neprijateľné. Súd by sa preto mal zaoberať otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky, a v prípade, že tomu tak je, aby takú interpretáciu pomocou redukcie ad absurdum odmietol a aby zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a bude racionálny a spravodlivý. Ústavný súd ČR

v označenej judikovanej veci pracoval s ustanoveniami o spôsobe a rozsahu náhrady škody, práve na majetok a súdnu ochranu, kompatibilnými so slovenským právnym poriadkom.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskoršieho predpisu) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

5. Odvolací súd sa stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a vecne správne rozhodol. Na základe vykonaného dokazovania, v súlade s procesnými pravidlami, súd prvej inštancie dospel k správneému záveru o unesení dôkazného bremena žalobkyňou.

6. Dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva. Preukázaný skutkový stav je v sporovom konaní výsledkom dôkaznej aktivity strán konania, ktoré boli povinné na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo navrhnúť dôkazy. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách konania a každá strana bola povinná označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov (ako i na základe skutočností, ktoré neboli medzi stranami sporné), teda nezisťoval skutočný stav veci, ale skutkový stav veci, ktorý je výsledkom dôkaznej aktivity strán konania (do akej miery si strany splnia svoju povinnosť označiť alebo predložiť dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, pričom miera splnenia tejto povinnosti zásadne predurčuje skutkový záver súdu, ako základ právneho posúdenia uplatneného nároku).

7. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením bremena tvrdenia a dôkazného bremena (preukázania tvrdených skutočností). Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti. Potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je potom určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, upravujúcej sporný právny pomer strán. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore je závislé na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.

8. Žalovaná v odvolaní namietala, že žalobkyňa žiadnym dôkazným prostriedkom hodnoverne nepreukázala skutočnú výšku škody. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že došlo k poistnej udalosti poškodenia rodinného domu, likvidovanej z poistnej zmluvy. V predmetnej veci sa žalobkyňa domáhala proti žalovanej ako poisťiteľovi škodcu, zaplataenia rozdielu medzi skutočne vynaloženými nákladmi na opravu nehnuteľnosti (rodinného domu) a výškou poskytnutého poistného plnenia žalovanou, teda sporná bola výška škody (ktorú žalobkyňa preukazovala faktúrou č. 07/2016, z ktorej sumy žalovaná poskytla žalobkyni rozhodujúcu časť vo výške 2.808,78 eur).

9. Je potrebné zdôrazniť, že súd nezisťuje skutočný stav veci, ale skutkový stav, ktorý je výsledkom dôkaznej aktivity strán konania, preto nebol namieste argument, či strana konania „určila“ výšku skutočnej škody správne alebo nie. Skutkový stav je závislý na tom, do akej miery si splnia svoju povinnosť označiť alebo predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení jednotlivé strany konania.

10. Pojmami procesný útok a procesná obrana (§ 149 CSP) zákonodarca zdôraznil kontradiktórnosť procesného postavenia strán v sporovom konaní. Ustanoveniami § 149 až § 154 CSP malo dôjsť k prehĺbeniu sporovosti konania, s cieľom prispieť k zefektívneniu, zrýchleniu a zhospodárneniu sporového konania. Porušenie povinnosti tvrdenia, zakotvanej v ustanovení § 150 CSP pre obidve strany sporu, sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP), alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP).

11. V prejednávanej veci žalobkyňa predložila faktúru č. 07/2016, ktorou preukazovala vynaložené finančné prostriedky na opravu poškodeného rodinného domu, v dôsledku predmetnej poistnej udalosti. Žalovaná k výške škody uviedla tvrdenie o vypracovaní expertnej správy o zodpovednostnej škode

škodcu, na základe ktorej bola stanovená skutočná výška škody sumou 2.808,78 eur. Z expertnej správy vyplýva, že bola vypracovaná na základe žalobkyňou predloženej predbežnej kalkulácie prác a dodávok opravy rodinného domu, spoločnosti MM stavebné práce (ktorá vyhotovila následne aj predmetnú faktúru č. 07/2016) vo výške 3.023,81 eur. Uvedená správa konštatovala, že na základe predložených podkladov považuje predložené vyčíslenie vynaložených nákladov za primerané s tým, že pri skutočnej výške škody bolo pri oprave stien a stropu uvažované s primeraným opotrebením stien a stropov v rozsahu 30 %, v dôsledku čoho vyčíslenie skutočnej výšky škody predstavovalo 2.808,78 eur (ktoré bolo žalobkyni aj vyplatené).

12. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení zo dňa 30. októbra 2017 (č. I. 41) namietala tvrdenie žalovanej o opotrebení v rozsahu 30 % z dôvodu, že žalovaná nepreukázala, na základe čoho bolo zohľadnené opotrebenie opravy stien a stropov, a to vo výške 30 % (z expertnej správy uvedená skutočnosť nevyplývala). Navrhla preto, aby žalovaná tvrdenú skutočnosť o výške opotrebenia v rozsahu 30 % preukázala. Súčasne uviedla tvrdenie o nemožnosti vzniku amortizácie, keďže v roku 2015 si s priateľom predmetnú izbu, ktorá bola poškodená poistnou udalosťou, kompletne zrenovovali (predmetné steny boli obité až na tehlu, boli dané omietky, betón aj strop). Dôvodom bolo poškodenie a plesne, mokrý poter a nevyhovujúca elektroinštalácia (žalobkyňa označila svedkov preukazujúcich uvedené skutočnosti, týkajúce sa rekonštrukcie, ako aj predložila fotografie preukazujúce takúto skutočnosť). Ku kompletnej rekonštrukcii došlo necelý rok pred poistnou udalosťou a preto vynaložené náklady na opravu sledovali len odstránenie škody a uvedenie veci do pôvodného stavu, pričom týmto konaním nemohlo dôjsť k zhodnoteniu majetku žalobkyne.

13. Žalovaná uvedené tvrdenia žalobkyne nepoprela, vrátane tvrdenia o kompletnej rekonštrukcii. Na preukázanie svojho tvrdenia o vzniku opotrebenia veci a jeho rozsahu 30 % nepredložila, ako ani neoznačila, žiadne dôkazy. Žalovaná neuviedla ani konkrétne námietky k rozdielu medzi predbežnou kalkuláciou prác a dodávok opravy rodinného domu (3.023,81 eur), z ktorej vychádzala aj ňou predložená expertná správa, a konečnou výškou prác a dodávok vo výške 3.124,44 eur, preukázanej faktúrou predloženou žalobkyňou, pričom rozdiel vo výške 100,63 eur zodpovedal predbežnému charakteru kalkulácie prác a dodávok opravy rodinného domu.

14. Vzhľadom k tomu, že žalovaná žiaden ďalší dôkaz nenavrhl, napriek tomu, že žalobkyňa popierala skutkové tvrdenia žalovanej o amortizácii a jej rozsahu 30 %, žalovaná neunesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia o vzniku opotrebenia v rozsahu 30 %, v dôsledku čoho súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako i nepopretých, a teda nesporných skutočností medzi stranami. Žalobe správne vyhovel, keďže žalobkyňa dôkazné bremeno svojich tvrdení uniesla, na rozdiel od žalovanej, ktorá dôkazné bremeno dôvodnosti nevyplatenia rozdielu medzi vynaloženými nákladmi na opravu rodinného domu v dôsledku poistnej udalosti a nákladmi na opravu uvedenej veci, ktoré boli znížené o výšku tvrdeného opotrebenia veci (počítaného z predbežného vyčíslenia týchto nákladov) neunesla.

15. Žalovanou predložená expertná správa nebola vypracovaná formou znaleckého posudku. Predstavovala listinu predloženú stranou konania, ktorej správnosť a neúplnosť obsahu (neodôvodnenie vzniku a výpočtu opotrebenia veci v rozsahu 30 %, mechanicky prevzaté žalobkyňou) žalobkyňa ako protistrana poprela a spochybnila (namietajúc aj objektívnosť expertnej správy z dôvodu, že ju vyhotovila spoločnosť INSERVIS Slovakia s. r. o., ktorá je v partnerstve so žalovanou, s ktorou vzájomne spolupracujú).

16. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy. Schopnosť strany sporu uniesť dôkazné bremeno je predpokladom pre úspech v spore. Neunesenie dôkazného bremena má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, v podobe prehry sporu. Bez návrhu súd môže vykonať len dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamom, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou, iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak zákon neustanovuje inak (§ 185 ods. 2 CSP).

17. Možnosť súdu vykonať iné ako navrhnuté dôkazy je výrazne obmedzená (podľa § 185 ods. 3 CSP), a to na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné a na zistenie cudzieho práva.

18. V posudzovanej veci sa však nejednalo ani o jednu z možností, aby súd prvej inštancie vykonal ďalšie dokazovanie ohľadom spornej výšky škody aj bez návrhu. Ak žalovaná tvrdila, že pre výpočet skutočnej výšky škody je potrebné zohľadniť opotrebenie, a to v konkrétnom rozsahu, ohľadom jeho vzniku a výšky niesla dôkazné bremeno, ktoré predložením expertnej správy (ktorá žiadnym spôsobom vznik a výšku opotrebenia neodôvodnila) neuniesla. Pokiaľ žalovaná argumentovala, že na posúdenie spornej skutočnosti sú potrebné minimálne odborné znalosti, nič jej nebránilo navrhnúť, aby súd vykonal ďalšie dokazovanie, pretože odborné vyjadrenie alebo znalecké dokazovanie je možné nariadiť výlučne na návrh strany konania (§ 206 a § 207 CSP).

19. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že vynaloženie nákladov na opravu poškodenia veci (rodinného domu), viedlo k tomu, aby sa obnovil pôvodný stav veci, ktorý tu bol pred poistnou udalosťou a k ich vynaloženiu bola žalobkyňa donútená práve touto udalosťou. Žalovaná nepreukázala tvrdenie o tom, že by sa žalobkyňa bezdôvodne obohatila, t. j. že by opravou veci sa táto vec zhodnotila (teda došlo k zlepšeniu doterajšieho stavu veci). Uvedené závery odzneli aj v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2 Obdo 48/2012, ktorý v odôvodnení konštatoval, že uplatnenie tzv. amortizácie by bolo porušením zásady neminem laedere - nikoho nepoškodzovať. Účelom dotknutých zákonných ustanovení je, aby právo na náhradu škody bolo v plnej miere kompenzované, čo je v zhode so spravodlivým výkladom zákona. Opačný prístup, ktorý by v celom rozsahu nezohľadnil vynaložené náklady na opravu poškodenia veci, aby sa dostala do stavu pred poškodením, by bol i v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá kladie dôraz pri rozhodovaní všeobecných súdov na princípy riadneho a spravodlivého procesu v zmysle článku 46 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Možný vznik bezdôvodného obohatenia v posudzovanej veci preukázaný nebol, pričom majetkový stav pred a po oprave veci sa vždy posudzuje individuálne.

20. Vzhľadom k tomu, že aj podľa listinného dôkazu predloženého žalovanou (expertná správa) oprava bola vykonaná účelne a smerovala k odstráneniu škodovej udalosti, nebol dôvod prenášať povinnosť k úhrade nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu na žalobkyňu ako poškodenú. Súd prvej inštancie správne poukázal aj na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 63/2014, podľa záverov ktorého poškodenému býva tzv. zhodnotenie veci vnútené protiprávnym konaním iného subjektu (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2221/07), pričom prípadné zhodnotenie si nezavinil sám poškodený a preto ho nemožno znevýhodňovať tým, že sa na neho preniesie bremeno úhrady časti škody, ktorú mu spôsobil škodca.

21. Nedôvodná bola i odvolacia námietka žalovanej týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, s poukazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil právne závery, ktoré primerane vysvetlil.

22. Súd prvej inštancie konštatoval, ktoré skutočnosti považoval za nesporné (existencia poistnej udalosti poškodenia domu likvidovaná z konkrétnej poistnej zmluvy) a ktoré zostali sporné (výška škody). Následne vyhodnotil unesenie dôkazného bremena žalobkyňou, na rozdiel od žalovanej, ktorá neuniesla dôkazné bremeno (nepreukázaním tvrdeného opotrebenia stien a stropov). Pri posúdení skutočnej výšky škody súd prvej inštancie dôsledne vychádzal z preukázaného skutkového stavu, ktorý bol výsledkom dôkaznej aktivity strán, ktoré niesli dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení týkajúcich sa výšky škody, teda vynaložených nákladov na opravu veci a opotrebenia veci.

23. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (porov. rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 50/04). Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom žalovanej, že súd prvej inštancie svojím rozhodnutím zasiahol do jej práva na spravodlivý súdny proces, garantovaného Ústavou Slovenskej republiky.

24. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov konania. Žalobkyňa, ktorá bola v spore v plnom rozsahu úspešná (neúspešná bola len v pomerne nepatrnej časti 0,02 eur, ohľadom ktorej sumy došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby, v dôsledku chyby v počítaní), vznikol nárok na náhradu trov konania

voči žalovanej, v konaní neúspešnej (§ 255 ods. 1 CSP). Žalobkyni bol preto správne priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanej.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyni, ktorá bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, voči žalovanej v konaní neúspešnej. Bol jej preto priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanej. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.